

Назар аударыңыз Обратите внимание: **аутизм**

аутизм спектрінің бұзылуы (АСБ) / расстройства аутистического спектра (РАС)

Аутизм/АСБ - әлеуметтік қарым-қатынас дағдыларының бұзылуымен және шектелген және/немесе қайталанатын мінез-құлқ үлгілерімен немесе қызығушылықтарымен сипатталатын нейробиологиялық дамудың бұзылуы.

Ресми деректерге сәйкес, Қазақстанда 12 мыңнан астам АСБ бар бала тұрады және «WorldPopulationReview» мәліметтері бойынша Қазақстандағы әрбір 124-ші бала аутизм спектрінің бұзылуынан зардап шегеді.

Аутизм/РАС - это психоневрологическое нарушение развития, характеризующееся нарушением социально- коммуникативных навыков и ограниченными и/или повторяющимися паттернами поведения или интересами. По официальным данным в Казахстане проживает более 12 тысяч детей с РАС, а по данным «WorldPopulationReview» каждый 124-ый ребенок в Казахстане имеет расстройство аутистического спектра.

Егер сіздің балаңыз 1 жастан асқанда: / Если Ваш ребенок в возрасте от 1 года:

Кез-келген әлеуметтік немесе қарым-қатынас дағдыларын жоғалтты (сөйлеуді/қозғе қарауды/атына жауап беруді тоқтатты)

Утратил какие-либо социальные или коммуникативные навыки (перестал говорить/смотреть в глаза/отзываться на имя)

Үнемі немесе жиі өзіне бағытталған сөйлеуді естімейтіндей әрекет етеді

Постоянно или часто ведет себя так, как будто не слышит обращенной к нему речи

Сіздің назарыңызды өзіне қызық болып тұрған затқа аудармайды / сіз көрсетіп тұрған затқа қарамайды

Не привлекает Ваше внимание к тому, что его интересует / не смотрит, когда Вы указываете ему на что-то

Ойыншықтармен ойнамайды / стандартты емес түрде ойнайды (машинаның дөңгелектерін айналдырады, заттарды бір қатарға қояды және т. б. - қызықсыз ойын)

Не играет с игрушками / играет нестандартным образом (крутит колесики машинки, выстраивает предметы в ряд и т.д. - скучная игра)

2 жаста сөйлемейді (екі немесе одан да көп сөздердің тіркесі)

Не говорит в 2 года (сочетание из двух и более слов)

Басқа балалармен ойнамайды
Не играет с другими детьми

Басқалардың іс-әрекетіне еліктемейді
Не подражает действиям других

Меңзеу қимылы жоқ
Нет указательного жеста

Қауіпті түсінбейді
Не осознает опасности

Гиперактивті / тым пассивті
Гиперактивен / слишком пассивен

Жиі ашуланады
Частые истерики

Егер сіздің балаңызда осы белгілердің 2-нен астамы болса, дереу педиатрға және / немесе балалар психиатрына бару ұсынылады

Если у Вашего ребёнка наблюдается более чем 2 из этих признаков, рекомендуется немедленно обратиться к педиатру и / или детскому психиатру

МАҢЫЗДЫ! Бала аутизмін / аутизм спектрінің бұзылуы (АСБ) диагнозын тек балалар психиатры қояды. Дәрігерлер балаға аутизм диагнозын қоймаса да, бірақ сізде күмән болса – мұндай балалармен тікелей жұмыс істейтін мамандарға (психиатр, АВА -терапевт) хабарласыңыз. Дұрыс қойылған түзету жұмыстарымен мұндай бала қоршаған ортаға сәтті бейімделе алады.

ВАЖНО! Диагноз детский аутизм / расстройства аутистического спектра (РАС) ставит только детский психиатр. Даже если врачи не ставят ребенку диагноз «аутизм», но у Вас есть сомнения – обратитесь к специалистам, которые непосредственно работают с такими детьми (психиатр, АВА-терапевт). При правильно поставленной коррекционной работе такой ребенок сможет успешно адаптироваться в окружающем мире.

Баладағы аутизмнің алғашқы белгілерін анықтауға бағытталған «M-CHAT-R»
«M-CHAT-R тест на первые признаки аутизма у ребёнка»

Ерекше қажеттіліктері бар баланың ата-анасының маршрут
Маршрут родителей ребёнка с особыми потребностями

Ата-аналарға ақпараттық қолдау үшін телеграмм парақшасы
Telegramm группа для информационной поддержки родителей

@bolashakcharity bolashakcharity.kz

Аутизм/АСБ туралы не білу керек: Что необходимо знать об аутизме/РАС:

Аутизм/АСБ бар бала табыс деңгейіне, білім деңгейіне немесе әлеуметтік жағдайына қарамастан кез келген отбасында туылуы мүмкін.

Ребенок с аутизмом/РАС может родиться в любой семье, независимо от их уровня дохода, уровня образования или социального статуса.

Аутизмнің/АСБ-нің алғашқы белгілері 1-3 жас аралығында байқалады.
Первые симптомы аутизма/РАС заметны между 1–3 годами жизни.

Аутизм/АСБ ауру емес, бұл психикалық дамудың бұзылуы. Аутизм/АСБ емделмейді. Ерте диагностика, оңалту және педагогикалық қолдау аутизм/АСБ бар балаға көмектесе алады.

Аутизм/РАС не болезнь, это психическое нарушение развития. Аутизм/РАС не лечится. Помочь ребёнку с аутизмом/РАС может ранняя диагностика, реабилитация и педагогическое сопровождение.

Аутизм/АСБ бар адамдар айналасындағылар үшін қауіпті емес. Аутизм белгілері адамдардың көпшілігінде аз мөлшерде кездеседі.

Люди с аутизмом/РАС не опасны для окружающих. В незначительной степени аутистические черты присутствуют у большинства людей на планете.

Аутизм/АСБ бар балалар қоғамға нашар бейімделген-олар басқа адамның көңіл-күйі мен сезімін түсіне алмайды. Олар адамдар арасындағы қарым-қатынастың нюанстарын әрең қабылдайды.

Дети с аутизмом/РАС асоциальны – они не способны понять настроение и чувства другого человека. Они с трудом воспринимают нюансы человеческих отношений.

Аутизм/АСБ бар кейбір адамдар дұрыс оңалту арқылы тәуелсіз өмір сүруге, отбасы құруға және достық қарым қатынас орнатуға мүмкіндік алады.

Некоторые люди с аутизмом/РАС при правильной реабилитации способны вести самостоятельную жизнь, иметь семью и друзей.

Ерте жасалған диагностика және білікті көмек аутизм/АСБ бар бала және оның отбасысы үшін жақсы өмір сүру сапасын қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Бірнеше маңызды сәттер:

Ранняя диагностика и квалифицированная помощь играют решающую роль в обеспечении наилучшего качества жизни для ребёнка с аутизмом/РАС и его семьи. Вот несколько ключевых моментов:

Ерте жасалған диагностика: балада аутизм/АСБ неғұрлым ерте анықталса, соғұрлым жеке түзету бағдарламаларын ертерек бастауға болады.

Ранняя диагностика: чем раньше выявлен аутизм/РАС у ребёнка, тем раньше можно начать индивидуальные программы коррекции.

Білікті түзету: диагноздан кейін жеке қолдау бағдарламасын жасау үшін мамандармен байланысу маңызды. Бұл бағдарлама баланың қажеттіліктерін қанағаттандырады, мінез-құлықты түзету әдістерін қамтиды және баланың өміріне қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Квалифицированная коррекция: после диагностики важно обратиться к специалистам для разработки индивидуальной программы поддержки. Эта программа будет соответствовать потребностям ребенка, содержать методы коррекции поведения, и поможет ребенку развить нужные для жизни навыки.

Отбасын қолдау: ата-аналар мен басқа отбасы мүшелері де қолдау мен оқуды қажет етеді. Психологтармен, тәрбиешілермен және басқа мамандармен жұмыс істеу ата-аналарға диагнозды қабылдауға, сондай-ақ баласына қалай қолдау көрсету керектігін және оның мінез-құлқы мен дамуын түзету үшін қандай әдістерді қолдану керектігін түсінуге көмектеседі.

Поддержка семьи: родители и другие члены семьи также нуждаются в поддержке и обучении. Работа с психологами, педагогами и другими специалистами поможет родителям принять диагноз, а также понять, как поддерживать своего ребёнка и какие необходимо использовать методики для коррекции его поведения и развития.

Потенциалды дамыту: ерте жасалған диагностика және ерте түзету арқылы аутизм/АСБ бар бала өз әлеуетін дамытып, өмірдің әртүрлі салаларында жетістіктерге жете алады.

Развитие потенциала: с помощью ранней диагностики и ранней коррекции ребенок с аутизмом/РАС может развивать свой потенциал и достигать успехов в различных сферах жизни.